

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Сучасні концепції менеджменту

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань *02 Культура і мистецтво*
Спеціальність *028 Менеджмент соціокультурної діяльності*
Освітній рівень *другий (магістерський) рівень*
Освітня програма *«Подієвий менеджмент»*

Статус дисципліни *обов'язкова*
Мова викладання, навчання та оцінювання *українська*

Завідувач кафедри
менеджменту та бізнесу

Тетяна ЛЕПЕЙКО

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри менеджменту та бізнесу
Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Розробники:

Лепейко Тетяна Іванівна, д.е.н., проф. кафедри менеджменту та бізнесу
Перерва Іванна Миколаївна, к.е.н., доц. кафедри менеджменту та бізнесу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

На сьогодні, коли на розвиток і успіх підприємства впливає багато факторів, потребують перегляду концепції управління, що сформувалися раніше; необхідні зміни організаційно правових форм підприємств на основі застосування нових методів аналізу і проектування системи управління «Сучасні концепції менеджменту» є обов'язковою дисципліною освітньої програми «Подієвий менеджмент» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності». Сучасні концепції менеджменту - це концептуальні моделі, методологічні підходи, набір методів та інструментів, які використовуються сучасним менеджментом.

Дисципліна «Сучасні концепції менеджменту» розглядає дію всіх функцій менеджменту організації як єдине ціле в їх взаємозв'язку і взаємообумовленості.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні соціокультурні процеси, історична ретроспективна соціокультурної діяльності; управлінська, інноваційна, креативна діяльність в соціокультурній сфері; принципи, методи, технології, форми та засоби функціонування соціокультурної сфери; проектні соціокультурні стратегії.

Мета навчальної дисципліни: підготовка висококваліфікованих фахівців, що володіють навичками наукової, методичної, консультативної, інноваційної та креативної науково-проектувальної діяльності у соціокультурній сфері іноземною мовою, здатні розробляти та використовувати науково, інноваційно-обґрунтовані підходи до організації та управління внутрішніми та зовнішніми соціокультурними процесами.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1М
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Економіка підприємства	Івент-менеджмент
Менеджмент	Соціальні проекти та волонтерство
Стратегічне управління	Івент-стартапи та технології фандрайзингу

Компетентності та результати навчання за дисципліною

Компетентності	Результати навчання
1	2
ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	РН1. Відшукувати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для постановки і вирішення як професійних завдань так і особистісного розвитку.
ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.	
СК 3. Здатність до планування, обґрунтування та обговорення результатів проведеного дослідження.	
СК 4. Здатність вирішувати соціокультурні проблеми за невизначених умов і вимог та надавати науково-обґрунтовані, професійні рекомендації та висновки.	
СК 6. Здатність швидко адаптуватися до викликів часу, до специфічних умов і напрямів професійної діяльності.	

1	2
ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	РН2. Використовувати на практиці фаховий науково-термінологічний апарат, вміти представляти підсумки виконаної роботи.
ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	
ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	
ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	РН3 Вміти збирати та інтегрувати докази власної дослідницької позиції, обґрунтовувати результати соціокультурних практик, презентувати і відстоювати власну думку щодо результатів досліджень та інновацій.
ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	
ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	
СК 6. Здатність швидко адаптуватися до викликів часу, до специфічних умов і напрямів професійної діяльності	РН 4. Здійснювати власну наукову та професійну діяльність з дотриманням вимог чинного законодавства.
ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	
ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	
ЗК 2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.	
СК 8. Здатність застосовувати креативні технології на практиці.	РН 7. Розуміти і застосовувати сучасні світові соціокультурні практики.
ЗК 1. Здатність спілкуватися іноземною мовою.	РН 9. Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, соціокультурних стратегій і проектів державною та іноземною мовами
ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.	
ЗК 7. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи менеджменту

Тема 1. Сучасне бачення організації та управління.

Теоретичні концепції побудови організацій як частина загальної науки про управління розроблялися на стику різних галузей знань. Моделі організації як відкритої системи. Механістична та органічна концепції організації є основними.

Механістична модель організації – техніко-економічні зв'язки і залежності різних факторів виробництва.

Органічна модель – концепція теорії людських взаємовідносин і поведінкових наук.

Теорія систем. Концепція зацікавлених груп.

Еволюція підходів до опису організацій. Формування системних та ситуаційних підходів у менеджменті. Ефективність організації. Підходи до вивчення організаційної ефективності. Ефективність управління та підходи до її визначення.

Тема 2. Концептуальні основи менеджменту в інформаційній економіці.

Тенденції розвитку бізнес-середовища в цифровій економіці. Напрями трансформації ланцюжка вартості, у яких можуть використовуватися нові цифрові технології.

Еволюція основних підходів та інструментів менеджменту. Основні підходи до сучасних концепцій менеджменту. Основні ідеї ситуаційного менеджменту. Комплексний підхід щодо вибору концепції управління персоналом в організації

Положення нової парадигми менеджменту. Особливості менеджменту у економічно розвинених країнах світу. Основні моделі управління – японська і американська. Порівняльна характеристика японської та американської моделей менеджменту. Європейська модель менеджменту.

Тема 3. Еволюція теорій в менеджменті.

Передумови виникнення науки управління. Підходи до класифікації напрямків розвитку науки управління. Загальна характеристика еволюції наукових підходів до управління організаціями.

Класична теорія менеджменту (школа наукового управління й адміністративні школа управління): напрямки і цілі досліджень, основні здобутки, значення для сучасної практики, обмеженість.

Неокласична теорія менеджменту (школа людських стосунків та школа організаційної поведінки): спрямованість досліджень, внесок у розвиток науки управління, основні недоліки.

Системний підхід в управлінні. Чотири підсистеми сучасного менеджменту: завдання, структура, люди та середовище. Підтримання балансу між підсистемами. Принцип "синергії".

Кількісний підхід управління. Управління-це прийняття рішень. Організація-це одиниця прийняття рішень. Ефективність організації залежить від якості управлінських рішень. Проблема виражається у вигляді кількісної або математичної моделі. Різні змінні в управлінні як рівняння.

Загальний підхід до управління якістю. Японський підхід та підхід США. Plan-Do-Check-Act. Національна премія якості "Малкольм -Брідж". Європейська премія якості, Австралійська премія якості, Канадська премія якості, премія Демінга тощо. ISO 9000, Six Sigma, Lean Manufacturing.

Теорія командоутворення. Визначення команди. Характеристика команди. Процес формування команди. Дев'ять командних ролей Бельбіна. Теорія кольорів. Індикатор типу Майерс-Бріггс. Процес соціальної ідентичності. Теорія розвитку команди Такмана. Теорія хаосу. Хордова організація. Теорія відкритої системи. Діаграма відкритої системи. Теорія непередбачених обставин. Органічна організація.

Тема 4. Організаційна динаміка і вирішення конфліктів.

Організаційна поведінка на сучасному етапі і тенденції її розвитку. Джерела змін у навколишньому середовищі. Проблемне поле організаційної поведінки. Перспективи розвитку організаційної поведінки.

Основні складові та базові концепції організаційної динаміки. Групова динаміка (влада, вплив, лідерство) і розвиток груп в організації. Методологія управління організаційною динамікою. Статика та динаміка організаційних систем.

Основні джерела та причини виникнення організаційних конфліктів. Динаміка конфлікту. Лідерство та стилі керівництва.

Основні підходи до визначення поняття «організаційний конфлікт». Функції організаційних конфліктів. Основні види організаційних конфліктів. Причини, умови формування та специфіку протікання організаційних конфліктів, їх системні характеристики.

Змістовий модуль 2. Сучасні інструменти та технології менеджменту

Тема 5. Еволюція організаційних структур. Поняття організаційного дизайну.

Організаційний дизайн як сукупність параметрів, що визначають рівні поділу праці та координації. Порівняльна характеристика організаційної структури та організаційного дизайну.

Елементи організаційної структури. Елементи організаційного дизайну. Модель організаційного дизайну. Механізми координації. Рушійні організаційні сили: тенденція до централізації, тяжіння до стандартизації, тяжіння до балканізації, тяжіння до професіоналізації, тяжіння до співпраці.

Конфігурації організаційних структур: проста структура, механістична бюрократія, професійна бюрократія, структура підрозділів, адхократія.

Тема 6. Крос-культурні концепції менеджменту.

Національна культура, культура бізнесу, крос-культурний менеджмент, універсалістський підхід, економіко-кластерний підхід, культурно-кластерний підхід, типи корпоративних культур: "сім'я", "Ейфелева вежа", "інкубатор", "керована ракета".

Основні відмінності між культурами. Монохромна культура, висококонтекстуальна культура, низькоконтекстуальна культура. Культура загальнолюдських істин та культура конкретних істин. Індивідуалізм, колективізм, фемінізм, запобігання невизначеності.

Особливості національної та ділової культури в різних країнах світу. Національність, раса, релігія.

Тема 7. Процесна концепція в менеджменті.

Сутність організації як процесу. Статичний та динамічний стан організації. Період стагнації. Поняття стійкості організації та її динаміки.

Альтернативні парадигми організаційного процесу. Кібернетичний підхід до поняття управління. Принципи управління. Адаптивні та самоналагоджувальні системи управління. Методи управління: детермінований метод управління; програмно-цільовий метод управління; ціннісно-орієнтований метод управління..

Підхід до управління з позиції виділення різних наукових шкіл. Процесний, системний і ситуаційний підходи в управлінні. Концептуальні положення процесного підходу. Основні принципи адміністративного управління.

Основні засади процесного менеджменту. Інформаційна складова процесного підходу.

Тема 8. Сучасні концепції в стратегічному управлінні.

Фактори, які впливають на вибір стратегії організації. Стратегія і структура. Поняття «стратегії голубого океану» та її розробка. Цінність інновацій. Стратегічне полотно. Модель чотирьох дій. Стратегії управління організаційними змінами.

Перелік практичних / семінарських занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

Основним методом викладання за дисципліною є пояснювально-ілюстративний метод, що є інструментом вивчення теоретичного матеріалу, усі лекції представлені у вигляді презентацій з використанням Microsoft PowerPoint. Для досягнення компетентностей та результатів навчання також використовуються методи: лекції-дискусії (тема 1 – тема 8), робота в малих групах (тема 2, тема 4, тема 6 – тема 7), презентації (тема 2, тема 4, тема 8), ілюстрації (тема 1 – тема 8), кейс-стаді (тема 1; тема 4, тема 5), різнотипні індивідуальні (тема 1 – тема 8) та групові роботи (тема 5 – тема 8).

Порядок оцінювання результатів навчання

ХНЕУ ім. С. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему.

Поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів

(максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати залік, – 60 балів).

Підсумковий/семестровий контроль, що здійснюється у формі семестрового диференційованого заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Поточний контроль включає оцінювання знань здобувачів під час лекцій, семінарських, практичних занять та виконання компетентнісно-орієнтованих завдань, виконання та презентації та проводиться за такими критеріями:

лекції – експрес-опитування під час лекції (до 1 балу за кожне заняття). За темою 5 та темою 7 заплановано по два аудиторного заняття, так загальна кількість балів за лекційні заняття складає 10.

семінарські / практичні заняття – активна робота під час заняття, ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни (оцінюється до 1 балу за кожне практичне заняття залежно від рівня активності студента (загальна максимальна кількість балів – 15));

компетентнісно-орієнтоване завдання за темами – вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді ситуацій; логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію (максимальна оцінка – 5 балів (два компетентнісно-орієнтованих завдань впродовж семестру; загальна максимальна кількість балів – 10));

презентація есе – вміння здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; грамотність подачі матеріалу (максимальна оцінка – 4 бали)

презентація – вміння здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; вміння планувати та оцінювати певні проблемні питання; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; грамотність подачі матеріалу (максимальна оцінка – 7 балів (три презентації впродовж семестру, загальна максимальна кількість балів – 21));

виконання експрес тестів за темами – застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; стиль викладу матеріалу в письмових роботах; самостійність виконання роботи; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи (оцінюється у 5 балів (два експрес тести впродовж семестру – загальна максимальна кількість балів – 10));

виконання письмових контрольних робіт – ступінь засвоєння фактичного матеріалу; логіка, структура викладу матеріалу; наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання. вміння її обґрунтовувати; якість і чіткість викладення міркувань (максимальна оцінка, яку може отримати студент, - 15 балів (дві письмові контрольні роботи впродовж семестру – загальна максимальна кількість балів – 30)).

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на семінарських та практичних заняттях. Результати самостійної перевіряються і оцінюються під час аудиторного поточного контролю – усних опитувань, доповідей презентацій і письмових робіт.

Підсумковий/семестровий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється у формі семестрового заліку, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Під час семестрового контролю у формі диференційованого заліку підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум – 100 балів) визначається як сума (проста) балів за результати успішності студента при поточному контролі.

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Виставлення підсумкової оцінки здійснюється за шкалою, наведено в таблиці «Шкала оцінювання: національна та ЄКТС».

Форми оцінювання та розподіл балів наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Те ма	Форми та види навчання		Форми контролю	Мак бал
1	2		3	4
Тема 1.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за темою 1. Сучасне бачення організації та управління.	Експрес-опитування	1
	Семінар	Поняття і сутність менеджменту в сучасних умовах	Дискусія	1
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до семінару.	Перевірка домашніх завдань	-
Тема 2.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за темою 2. Концептуальні основи менеджменту в інформаційній економіці.	Експрес-опитування	1
	Семінар	Особливості менеджменту в різних країнах.	Дискусія	1
			Презентація	7
<i>Самостійна робота</i>				
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до семінару.	Перевірка домашніх завдань	-

1	2		3	4
Тема 3	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за темою 3. Еволюція теорій в менеджменті.	Експрес-опитування	1
	Семінар	Особливості менеджменту в різних країнах. Використання сучасних підходів в управлінні.	Дискусія	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до семінару.	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 4	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за темою 4. Організаційна динаміка і вирішення конфліктів.	Експрес-опитування	1
			Перевірка есе	4
	Практичне заняття	Моделі управління в різних країнах. Особливості управління конфліктами в організації.	Дискусія	2
			Експрес-опитування за темами 1-3	5
			Презентація	7
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до експрес-опитування. Підготовка презентації. Підготовка есе на тему: "Управління конфліктами в різних країнах світу"	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 5	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за темою 5. Еволюція організаційних структур. Поняття організаційного дизайну.	Експрес-опитування	2
			Письмова контрольна робота	15
	Практичне заняття	Сучасні організаційні структури. Організаційний дизайн. Виконання завдань за темою "Еволюція організаційних структур" Семінар: "Принципи та методи управління сучасною організацією"	Дискусія	2
			Перевірка завдання за темою	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до контрольної роботи. Підготовка презентації. Участь у вирішенні ділової ситуації.	Перевірка домашніх завдань	-	

1	2		3	4
Тема 6	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за темою 6. Крос-культурні концепції менеджменту	Експрес-опитування	1
	Практичне заняття	Шість вимірювань культури за Г. Хофстеде. Національна та організаційна культура. Профіль організації. Порівняння систем управління людськими ресурсами в різних країнах світу.	Дискусія	2
			Експрес-опитування за темами 4-5	5
<i>Самостійна робота</i>				
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка до експрес-опитування. Виконання практичних завдань.	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 7	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за темою 7. Процесна концепція в менеджменті.	Експрес-опитування	2
	Практичне заняття	Дискусія на тему "Концептуальні зрушення в сучасному менеджменті".	Дискусія	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань.	Перевірка домашніх завдань	-	
Тема 8	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція	Лекція за темою 8. Сучасні концепції в стратегічному управлінні	Експрес-опитування	1
			Письмова контрольна робота	15
	Практичне заняття	Стратегії мультинаціональних корпорацій. Визначення ступеня впливу культурних відмінностей на систему менеджменту. Методи та моделі прийняття рішень в сучасному менеджменті.	Дискусія	3
			Перевірка завдання за темою	5
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань. Підготовка до контрольної роботи. Підготовка презентації за темою "Робота менеджера в комерційних та некомерційних організаціях: схожість та відмінності".	Перевірка домашніх завдань	-	
		Презентація	7	

Рекомендована література

Основна

1. Опорний конспект лекцій: Сучасні концепції менеджменту / Т. І. Лепейко, І. М. Перерва // Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=6983>

Додаткова

2. Мальська М. П., Білоус С. В. Менеджмент організацій : теорія та практика: навч. посібн. / М. П. Мальська, С. В. Білоус. – Київ : Центр навчальної літератури, 2020. – 190 с.

3. Назарчук Т. В. Менеджмент організацій: навч. посібн. / І. В. Назарчук, О. М. Косіюк – Київ : Центр навчальної літератури, 2018. – 560 с.

4. Certo S. S. Modern Management: Concepts and Skills, Global Edition (ABE) / C. S. Certo, S. T. Certo. – Pearson education, 2018. – 576 p.

Інформаційні ресурси

5. Електронний каталог Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.

6. Електронний каталог Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка. – Режим доступу: <http://korolenko.kharkov.com>. Веб-сайт з менеджменту. – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/>

7. Інтернет портал для управлінців [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.management.com.ua/>.

8. Лепейко Т. І., Перерва І. М. Сучасна концепції менеджменту // Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=6983>

9. Модель командних ролей Іцхака Адизеса [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://lifely.ru/modelkomandyxrole-icxaka-adizesa>

10. Стив Джобс. Уроки лідерства. [Електронний ресурс]. / Джей Елліот, Уільям Саймон и др.–Режим доступа <https://bookmate.com/books/ZttTpL>

11. Сучасна управлінська парадигма [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moyaosvita.com.ua/menedzhment/suchasna-upravlinska-paradigma/>

12. Management of Organizations. Sullabus for Master's (second) degree students of speciality 073 "Management" [Electronic resource] / compil. by T. Lepeyko, O. Myronova, I. Matsikanych; Simon Kuznets Kharkiv national university of economics. - E-text data (491 КБ). - Kharkiv : S. Kuznets KhNUE, 2018. - 43 p. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/19761>.